

Systemanalysavdelningen
Tobias Persson
016-544 23 14
tobias.persson@energimyndigheten.se

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande angående kommissionens paket om grönare transporter

Energimyndigheten besvarar remissen utifrån delar av kommissionens paket om grönare transporter, nämligen följande:

- KOM(2008) 433 slutlig, Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Grönare transporter
- COM(2008) 435 final, Communication from the commission: Strategy for the internalisation of external costs
- KOM(2008) 436 slutlig, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 1999/62/EG om avgifter på tunga godsfordon för användningen av viss infrastruktur.

Sammanfattning

- Energimyndigheten stöder grundtanken i förslagen, dvs. att internalisera externa kostnader för transporter så att kostnaderna bärs av transportanvändarna. Detta skapar förutsättningar för ett effektivt samhällsutnyttjande av resurserna.
- Energimyndigheten delar kommissionens uppfattning att skatt eller liknande styrmedel på drivmedlet är det mest lämpliga sättet att ta hänsyn till de externa kostnaderna för utsläpp av koldioxid. Drivmedelsförbrukningen avgör vägtransporternas koldioxidutsläpp och det är enklast att få den mest ändamålsenliga styrningen om styrmedlet verkar direkt på orsaken.
- Energimyndigheten ställer sig bakom att avgiften på tunga godsfordon bör kunna variera beroende på vilken typ av väg, typ av fordon och tidpunkt det rör sig om. Dessutom är geografiska aspekter viktiga i detta sammanhang. Differentiering krävs för att externa kostnaderna ska bli mer korrekt för den enskilda transporten.

Energimyndighetens ställningstagande

Förslagen behandlar internalisering av externa kostnader för luftföroreningar, buller och trängsel. Energimyndigheten svarar på remissen i huvudsak utifrån myndighetens ansvarsområde, främst avseende frågor om uthållig försörjning

av förnybara bränslen, energieffektivitet, koldioxidutsläpp och andra emissioner.

KOM(2008) 433 slutlig, Grönare transporter

Energimyndigheten stöder grundtanken i förslaget, dvs. att internalisera externa kostnader för transporter så att kostnaden bärs av transportanvändarna.

COM(2008) 435 final, Strategy for the internalisation of external costs

De externa kostnader som uppstår från koldioxidutsläpp som uppkommer vid vägtransporter är beroende av drivmedelsförbrukningen. Skatt eller liknande styrmedel på drivmedelsförbrukning är därför att föredra vid internalisering av dessa kostnader. Energimyndigheten stöder därför kommissionens uppfattning att drivmedlet är den mest lämpliga skattebasen för koldioxidutsläpp.

Energimyndigheten delar kommissionens bedömning att samhällsekonomisk marginalprissättning är den mest lämpliga generella principen för internalisering av externa kostnader. Med en marginalprissättning tas hänsyn till den enskilda transportens externa kostnader vilket skapar förutsättning för ett effektivt utnyttjande av samhällets resurser.

Kommissionen föreslår att ett gemensamt ramverk för att beräkna externa kostnader skapas. Det finns fördelar med detta förslag i form av större transparens och enhetliga avgifter för godstransporter. Man bör dock beakta att ett gemensamt ramverk innebär en risk för att specifika förutsättningar i olika medlemsstater inte tas hänsyn till.

Energimyndigheten delar kommissionens bedömning att det är angeläget att minska koldioxidutsläppen från marina transporter och att EU bör ta egna initiativ om inte IMO:s (International Maritime Organisation) ansträngningar är tillfredsställande.

KOM(2008) 436 slutlig, Förslag ändring av direktiv 1999/62/EG om avgifter på tunga godsfordon för användningen av viss infrastruktur.

De externa kostnader som uppstår vid godstransporter är beroende av drivmedelsförbrukningen. Skatt eller liknande styrmedel på drivmedelsförbrukning är därför att föredra vid internalisering av dessa kostnader. Energimyndigheten delar därför kommissionens uppfattning att drivmedlet är den mest lämpliga skattebasen för koldioxidutsläpp.

Energimyndigheten välkomnar att kommissionen år 2013 gör en bedömning av om skatt på drivmedel gett ett tillfredsställande resultat i relation till Europeiska unionens mål för minskade koldioxidutsläpp. Att möjliggöra för medlemsländerna att inkludera koldioxidavgifter i vägavgifterna är då ett alternativ om inga tillfredsställande resultat nåtts med skatt på drivmedel.

Energimyndigheten ställer sig bakom principen att godstrafiken bör bära sina externa kostnader och delar bedömningen att avgifter kan vara ett sätt att hantera detta. Energimyndigheten ställer sig också bakom att avgiften bör kunna variera beroende på vilken typ av väg, typ av fordon och tidpunkt det rör sig om. Detta krävs för att den enskilda transporten ska belastas med den enskilda transportens externa kostnader. Det finns även anledning att överväga en geografisk differentiering av avgiften eftersom detta också ger en mer korrekt prissättning av de externa kostnader som godstransporter ger upphov till. I glesbebyggda områden är de externa kostnaderna lägre vilket skulle kunna hanteras med en geografisk differentiering.

Energimyndighetens uppfattning är att konsekvenserna på transportkostnaderna för biobränsle bör belysas noggrant innan avgifter införs i Sverige. Branschen är relativt ung och under stark tillväxt och inte minst lokaliserad till skogsregionerna. Eventuella negativa effekter i denna uppbyggnadsfas kan riskera att påverka en långsiktig tillförsel av biobränslen till men för energiomställningen.

Energimyndigheten noterar att öronmärkning av intäkterna från avgifter är centralt i direktivförslaget. Med tanke på att öronmärkning skapar förutsättningar för en större elasticitet mellan godstransportssätt över hela kontinenten och inte enbart i enskilda länder bör Sverige överväga att ställa sig bakom detta förslag. En större valmöjlighet mellan transportsätt är inte minst viktig för att på sikt kunna minska växthusgasutsläppen i Europa.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Tomas Kåberger. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anneli Eriksson, Susan Linton Royen, Zofia Lublin, Andres Muld, Birgitta Palmberger och Mathias Fock, verksjuristen Fredrik Selander samt handläggaren Tobias Persson, den sistnämnde föredragande.

Tomas Kåberger
Tobias Persson